

**Yh** Yrkeshögskolan

YRKESHÖGSKOLEUTBILDNING

Medicinsk sekreterare

Kristinehamn

# **En studie om rutiner gällande diktatskrivning av hyrläkare inom öppenvården**

Examensarbete 35 poäng

Våren 2020

# Innehållsförteckning

<b>Inledning</b> .....	1
<b>Bakgrund</b> .....	1
Syfte och frågeställningar .....	2
Metod .....	3
<b>Resultat</b> .....	5
Enkätsvar .....	5
Undersökningsgruppens sammansättning .....	5
Antal hyrläkare .....	6
Rutiner för diktatskrivande .....	7
Skrivprioritet på diktat .....	8
Vem som ansvarar för att diktaten blir skrivna .....	8
Signering av kvarliggande diktat .....	10
Utvecklandet av rutiner vid diktatskrivandet .....	11
Övriga synpunkter .....	12
Bortfall .....	12
<b>Diskussion</b> .....	13
Metoden .....	13
Resultatet .....	14
Förslag till vidare forskning .....	15
<b>Litteraturförteckning</b> .....	17

## Sammanfattning

Detta är en studie om rutiner gällande diktatskrivning av hyrläkare inom öppenvården. Arbetet visade hur olika öppenvårdsmottagningar i Värmland hanterar rutiner kring diktatskrivning av hyrläkare och om rutinerna kan utvecklas. Det första kapitlet började med en inledning som en introduktion till arbetet och gav ett välkomnande till min studie. Efter inledning kom bakgrunden där jag inledde med teoretisk fakta som handlade om definitionen av begreppet hyrläkare eftersom jag inte tar för givet att alla vet vad en hyrläkare är för något. Detta efterföljdes av min bakgrund till ämnet. Nästa kapitel är syfte och frågeställningar där syftet till varför jag har valt att forska om detta formulerades och här finns även mina frågeställningar som är själva grunden till studien. Metoden som kan läsas härnäst förklarade hur min plan har sett ut samt hur jag gick tillväga under processens gång. Genom ett slumpmässigt urval valde jag ut ett antal öppenvårdsmottagningar och för att få svar på mina frågeställningar skickades en webbaserad enkät ut med 15 frågor. Svaren var helt anonyma och kopplades inte till en specifik person.

Efter metoden kommer resultatet där jag redovisade och sammanställde svaren på mina frågeställningar. Här fick jag fram svaren på mina frågor som sedan tolkades och analyserades i diskussionen. För att läsaren inte ska tappa intresset redovisades mindre än hälften av frågorna med diagram. Min studie visade ett blandat resultat med ett antal olika slutsatser, bland annat att många önskade avveckla användandet av hyrläkare och att rutinerna bör förbättras. För några andra har användandet av hyrläkare inte medfört några större problem.

Sista kapitlet handlar om förslag på vidare forskning där jag kort tog upp hur detta ämne fortsättningsvis kan utvecklas till ytterligare studier kring ämnet.

## **Inledning**

Jag är nu inne på min fjärde och sista termin på Vårdadministratörutbildningen vid Yrkeshögskolan i Kristinehamn och gör denna studie som ett avslutande kapitel av utbildningen. Mina samlade kunskaper jag har fått med mig har lett fram till en specifik inriktning i mitt examensarbete. Här ska jag berätta om det ämne som har intresserat mig mest och som jag har fastnat för under dessa år.

Detta ämne har jag valt att fördjupa mig i eftersom jag har fått upp ögonen för användandet av hyrläkare under mitt sommarvikariat och vid LIA-perioderna där nyttjande av hyrläkare är ett aktuellt fenomen. Min nyfikenhet rör sig vid hur det ser ut kring diktatskrivningen när hyrläkarna slutar samt vem som tar över och signerar diktaten om hyrläkaren inte hinner signera klart alla anteckningar inför avfärd. Jag har valt att rikta in mig på öppenvården i Värmland för att begränsa mig i studien och få fram ett avgränsat resultat.

Innan jag började studera till vårdadministratör har mina kunskaper om hyrläkare varit mycket bristfälliga. Jag har varit medveten om att begreppet existerar men inte i vilken omfattning och jag kände inte till några djupgående detaljer om hur det går till. De praktiska momenten under vårdadministratörutbildningen har fått mig att komma i kontakt med fenomenet hyrläkare vilket också skapat funderingar på hur andra vårdinrättningar hanterar rutiner och hur deras syn ser ut på eventuell utveckling av rutinerna.

## **Bakgrund**

Begreppet hyrläkare, som också kallas stafettläkare eller resursläkare, innebär att en läkare antingen arbetar för ett bemanningsföretag eller driver eget företag och hyrs in av olika vårdinrättningar under en viss period. Med andra ord jobbar de endast tillfälligt på varje arbetsplats de kommer till men kan också vara återkommande. Hyrläkarna kan arbeta över hela Sverige samt andra

nordiska länder och innebär att en del åker runt till många olika platser på kort tid. Detta är vanligt i Sverige eftersom vi har brist på fasta läkare.<sup>1</sup>

## Syfte och frågeställningar

Syftet är att ta reda på och jämföra hur rutinerna ser ut på olika öppenvårdsmottagningar - om det finns ett utarbetat system för att kunna skriva undan alla diktat när hyrläkaren slutar samt vem som ansvarar för att ta över och signera diktat som ligger kvar efter att hyrläkaren inte är på plats längre. För att knyta ihop säcken vill jag också veta om det finns utrymme för förändringar/förbättringar. Mina frågeställningar innefattar ett antal grundläggande frågor där jag ville ta reda på hur många utbildade vårdadministratörer som arbetar på varje arbetsplats, samt om personen som svarade verkligen är utbildad vårdadministratör eftersom jag endast ville ha svar från dem och inte någon annan yrkesgrupp.

Mina frågeställningar är:

- Vilken rutin har arbetsplatsen för att kunna skriva färdigt diktaten när hyrläkaren slutar?
- Finns det någon skrivprioritet på hyrläkarnas diktat?
- Vem ansvarar för att hyrläkarnas diktat ska bli skrivna?
- Vem tar på sig uppgiften att signera kvarliggande diktat efter att hyrläkaren slutat?
- Hur går de tillväga om diktaten inte blir signerade av någon?
- Hur påverkas patientsäkerheten av att diktaten ligger kvar osignerade?
- Kan rutinerna kring detta utvecklas, i så fall på vilket sätt?

---

<sup>1</sup> [www.ageras.se](http://www.ageras.se) (2018) *Arbeta som stafettläkare – lön, skatt redovisning och ekonomi.*

Eftersom upplevelser och egna värderingar kan påverka analysen är denna studie skapad med ett opartiskt synsätt oberoende av vad jag personligen anser, för att undvika att vinkla resultatet åt ett negativt eller specifikt håll. Att ha ett kritiskt förhållningssätt från början kan ses som fördomsfullt och kan minska arbetets trovärdighet. Jag kommer att knyta samman det objektiva med mitt subjektiva perspektiv först i diskussionen.

## Metod

Denna studie riktar sig främst till vårdadministratörer då jag vill ha deras syn på ämnet. Arbetet var tänkt att genomföras med att skicka ut en enkät till ungefär 5-6 stycken slumpmässiga öppenvårdsmottagningar och se om det fanns ett mönster mellan dem eller olika synvinklar inom ämnet. Varje öppenvårdsmottagning har olika antal vårdadministratörer vilket jag tog med i beräkningen men jag tänkte mig ett snitt på cirka 4 anställda per arbetsplats. Mottagningarna valde jag ut genom ett slumpmässigt urval. Från första början tog jag reda på om de använder sig av hyrläkare överhuvudtaget för att kunna sälla ut dem och ge ut frågorna till rätt målgrupp. Planen var att skaffa mig en kontaktperson på varje arbetsplats som ansvarar för att min enkät skulle kunna lämnas ut till alla vårdadministratörer i syfte med att chefen kanske inte alltid var på plats och kunde vara svår att komma i kontakt med. Detta fungerade inte särskilt bra för vissa av cheferna då de var märkbart stressade och ville att jag skulle skicka ut enkäten via mail istället och i sin tur fördela den till vårdadministratörerna. Kontaktpersonerna blev cheferna, förutom vid en mottagning där jag fick direktkontakt med en av vårdadministratörerna. Innan jag skickade ut enkätfrågorna tog jag hjälp av en pilotstudie där jag testade enkäten på mina klasskamrater som fick komma med konstruktiv kritik och tips.

Jag valde att använda mig av en kvantitativ webbaserad enkät som skapades via Google formulär. (För enkätfrågor, se bilaga 1).

Enkäter kan mätas i siffror och ger konkreta svar förutsatt att det inte blir för många bortfall på frågorna. Detta kändes som det enklaste sättet för mig att få svar på det jag ville veta, då intervjuer kan ta längre tid och vara svårare att utföra samt tolka och analysera. Nackdelen är att det blir svårt att fråga respondenterna i efterhand vad som menats med ett specifikt svar vilket kan göras direkt vid en intervju. Därför valde jag att ha med ett antal följdfrågor för att öka chanserna till att få ut så mycket som möjligt av enkäten. Fördelen var att respondenterna fick svara på enkäten i lugn och ro trots en viss tidsgräns men de behövde inte svara på en gång som vid en muntlig intervju. Fördelen var också att alla var anonyma och inte behövde känna någon press att deras svar eller åsikter skulle kunna kopplas till dem personligen samt att det kunde leda till mer sanningsenhetliga svar. <sup>2</sup>

Enkäten var semistrukturerad, vilket innebär att samma frågor skickades ut till alla. Jag mailade ut enkäten tillsammans med mitt missivbrev (Se bilaga 2). Jag hade totalt 15 frågor där basfrågor, följdfrågor samt övriga synpunkter är inräknade. Frågorna innehöll både begränsade svarsalternativ med ”ja” eller ”nej”, lite mer frikostiga svarsalternativ samt helt öppna svar där de kunde uttrycka sig fritt. Jag inledde med basfrågorna där jag ville ta reda på om personen som svarade var utbildad vårdadministratör. Om inte, fanns information om att personen då inte behövde svara på resten av enkäten. Följande frågor handlade om hur många utbildade vårdadministratörer som arbetar på arbetsplatsen samt hur länge respondenten har arbetat på sin nuvarande arbetsplats. Därefter började huvudfrågorna med ett antal följdfrågor som de skulle svara på om de valde ett visst alternativ som behövde utvecklas med en mer djupgående fråga. Alla frågor utom följdfrågorna var obligatoriska för att ingen skulle kunna undgå att svara. Jag valde att inte ta med fråga om kön eftersom det inte var relevant för studien. Jag hade ingen fastställd tid för insamlandet av svaren på grund av försvårande omständigheter, dock såg jag till att avsluta enkäten under ett visst datum för att kunna få tid till att sammanställa resultaten. Respondenterna fick ett par veckor på sig att svara på frågorna.

---

<sup>2</sup> [www.scb.se](http://www.scb.se), u.å, *Att välja metod och intervju personer*.

## Resultat

### Enkät svar

#### Undersökningsgruppens sammansättning

*Är du utbildad vårdadministratör? Om inte, behöver du ej svara på resten av enkäten*

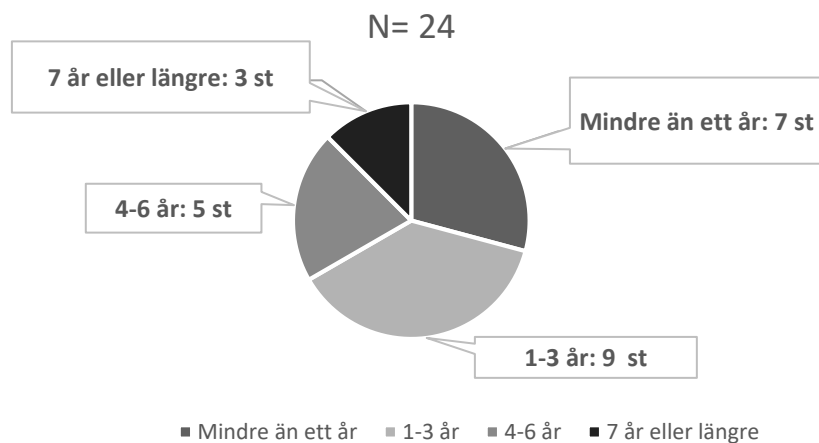
Utifrån 24 svar, svarar samtliga ”ja” på denna fråga.

*Hur många utbildade vårdadministratörer finns det på din arbetsplats?*

Här fick respondenterna svara öppet men ge ett kortare svar för att få fram ett konkret resultat. Här är svaren brett utspridda. 5 personer svarar att de är 6 personer på arbetsplatsen, vilket är en majoritet. Närmast det resultatet visar att 4 personer svarar 4 utbildade vårdadministratörer. Endast 1 person uppger 10 vårdadministratörer. Dock är det fler, 2 stycken, som har så många som 12 anställda. Ytterligare 2 respondenter uppger att de har 13 anställda. De övriga 20 svarar blandat mellan 2-4 respektive 7-8 vårdadministratörer. Här kan ses att ingen arbetsplats endast har 1 vårdadministratör samt att ingen uppgav 9 stycken. Ingen arbetsplats har heller fler än 13 anställda.



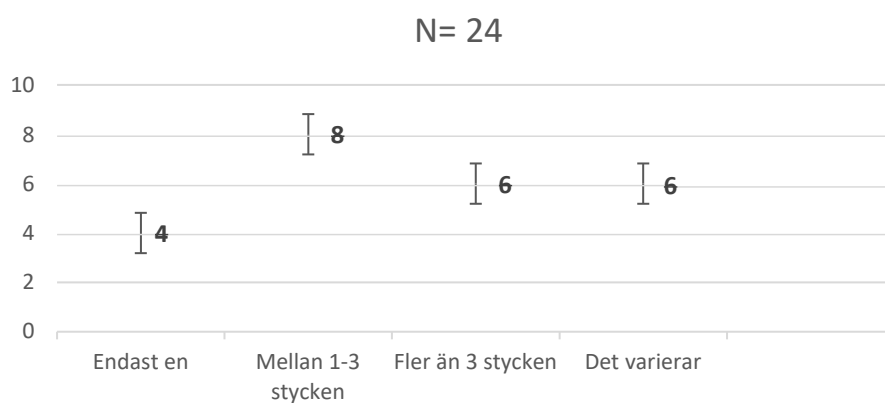
### Hur länge har du arbetat på din nuvarande arbetsplats?



De som har arbetat mindre än ett år består av 7 personer. De flesta har arbetat 1-3 år, näst vanligast är 4-6 år och minoriteten består av 7 år eller längre. Resultatet visar att respondenterna är väldigt nya eller relativt nya på sin nuvarande arbetsplats och att det är få som har varit där under en lång tid. Detta säger dock ingenting om huruvida de är nya i yrket eller inte.

### Antal hyrläkare

#### Hur många hyrläkare tar ni emot i snitt på en månad?



Denna fråga visar att en fjärdedel av de svarande, det vill säga 6 stycken, tar emot fler än 3 hyrläkare per månad. Ytterligare 6 personer svarar att ”det varierar”, vilket innebär att de inte har något fast antal hyrläkare över tid. De flesta i svaren, 8 vårdadministratörer, berättar att deras arbetsplats tar emot 1-3 stycken. Resterande 4 personer som utgör den minsta delen av svaren består av endast en hyrläkare månadsvis.

### Rutiner för diktatskrivande

*Vilken rutin har ni för att kunna skriva färdigt diktaten när hyrläkaren slutar?*

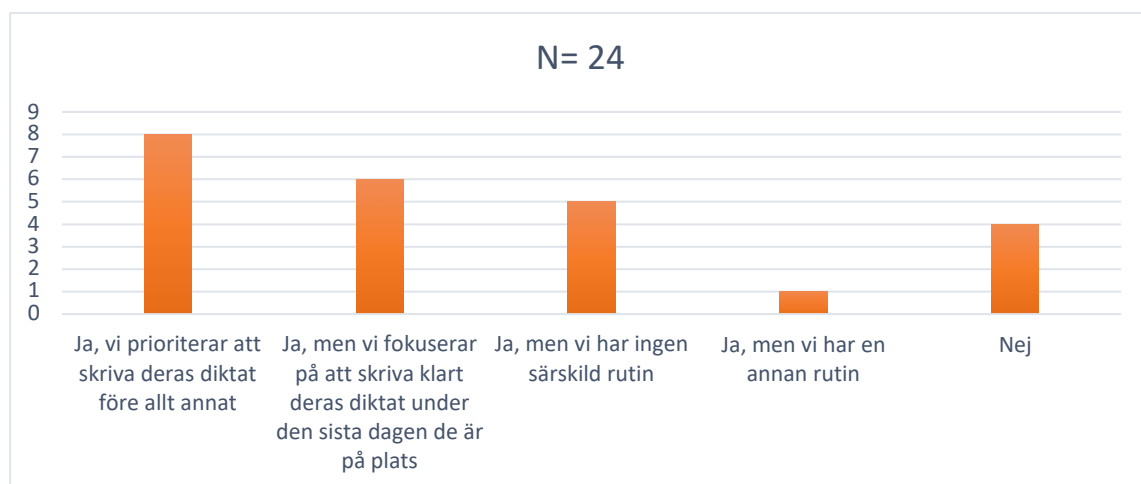
Av 24 svar är 2 stycken bortfall där de flesta av respondenterna har som rutin att prioritera hyrläkarnas diktat före de andra och att diktaten ska vara färdigskrivna den dagen de lämnar. Någon förklarar att de har ett schema över hyrläkarna med startdag och slutdag. Vissa har återkommande hyrläkare vilket gör att de prioriterar på samma sätt som med de övriga läkarna. En respondent informerar om att hyrläkare som inte ska komma tillbaka inom två veckor prioriteras. Ett av svaren delger att de lägger extra fokus på diktaten om hyrläkaren är ny, annars är rutinen som för ordinarie läkare.

*”Vi ser till att ”tömma diktatlistan” på hyrläkaren. Provsvar, remisser och annat som ”blir kvar” kontrollerar nästa veckas jourläkare (som består av en ordinarie läkare). Vårdadministratörerna hjälper också till att omfördela om det kommer in något på hyrläkaren.”*

En vårdadministratör berättar att tidboken och lista från rapportlager kontrolleras och en annan vårdadministratör säger att de delar upp det och skriver ett visst antal diktat beroende på hur mycket varje person arbetar.

## Skrivprioritet på diktat

*Finns det någon skrivprioritet på hyrläkarnas diktat?*



Huvudparten av de som svarar prioriterar att skriva klart hyrläkarnas diktat före allt annat. En fjärdedel uppger att fokus ligger på att skriva klart under den sista dagen hyrläkaren är på plats. 5 personer berättar att det finns en skrivprioritet men ingen särskild rutin. Enligt 4 av dem finns ingen skrivprioritet alls och endast 1 svarar att de använder sig av en annan rutin.

*Om du kryssade i alternativet "annan rutin" på förra frågan, vad innebär den? Annars gå vidare till nästa fråga*

Här är 2 svar där det ena svaret rapporterar att diktaten skrivs klart sista veckan. Den andra personen berättar att det endast är prioritet sista dagen samt att de flesta hyrläkare arbetar i samma system och kan signera när de är på en annan plats. Många återkommer dessutom till arbetsplatsen.

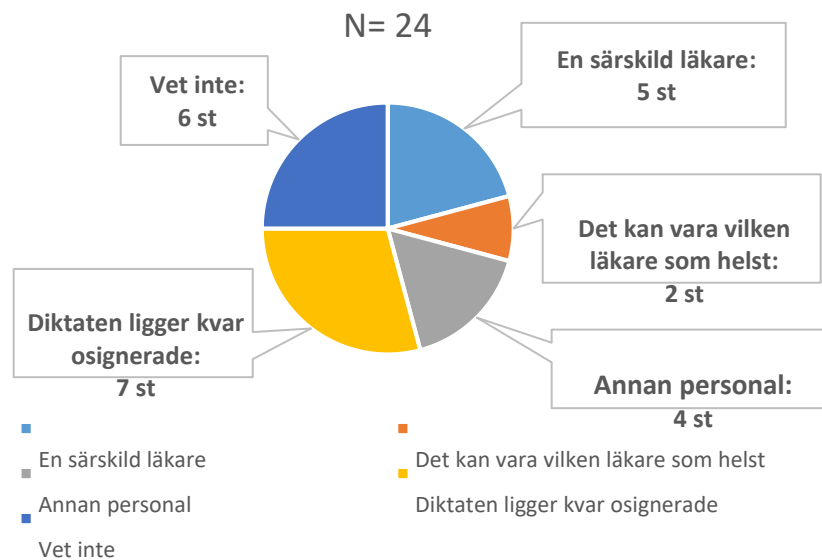
**Vem som ansvarar för att diktaten blir skrivna**

*Har ni någon anställd som är speciellt utvald som fokuserar på att hyrläkarnas diktat ska bli skrivna eller är det allas ansvar?*



Svarsalternativen var antingen att de har en speciell utvald, flera utvalda eller att det inte finns någon utvald - det är allas ansvar. Här är alla 24 vårdadministratörer rörande överens om att det är allas ansvar att skriva klart dem.

*Vem tar på sig uppgiften att signera kvarliggande diktat efter att hyrläkaren slutat?*



Resultatet här är blandat men övervägande 7 personer svarar att diktaten ligger kvar osignerade. En fjärdedel vet inte vem som tar på sig uppgiften och 5 vårdadministratörer uppger att det är en utvald läkare som gör det. Enligt 2 av dem kan det vara vilken läkare som helst. 4 personer har annan personal som signerar kvarliggande diktat.

*Om du valde alternativet "annan personal" på förra frågan, vem är det?  
Annars gå vidare till nästa fråga*

5 svar har inkommit på denna följdfråga trots att det är 4 som svarar "annan personal" på den förra frågan. 3 av 5 har sina enhetschefer som tar på sig uppgiften. På den fjärde respondentens arbetsplats är det respektive teamläkare



som tar sig an detta. Det sista svaret är ett förtydligande om att deras MAL (Medicinskt Ansvarig Läkare) signerar de diktat som eventuellt ligger kvar.

### Signering av kvarliggande diktat

*Hur går ni tillväga om diktaten inte blir signerade av någon?*

Syftet var att endast ha egna bestämda svar som alternativ men fria kommentarer har kommit med. Här presenteras först svaren på de tänkta svarsalternativen och sedan de öppna svaren.

Alternativen är "Kontaktar vederbörande chef som får ta tag i det", "Avvaktar en period", "Låter diktaten ligga – vi kan inte göra något", "Lämnar över till en annan läkare" samt "Övrigt". Detta visar att de flesta låter diktaten ligga och några färre svarar att de kontaktar chefen som får ta tag i det. 3 personer uppger att de lämnar över till en annan läkare och endast 1 vårdadministratör säger att de avvaktar en period. "Övrigt" är det 1 person som har valt.

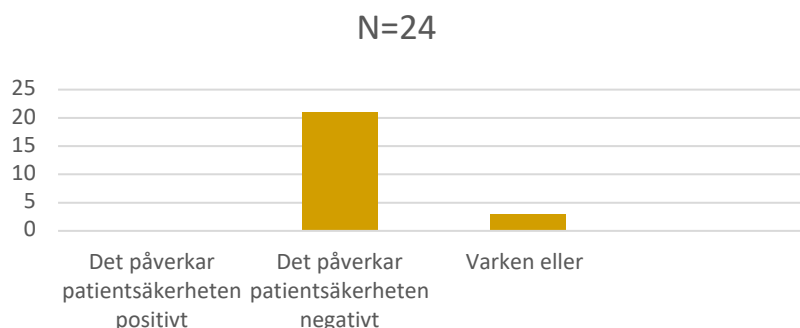
De öppna kommentarerna kommer från 2 personer. Den ena meddelar att det är enhetschefens ansvar att kontrollera detta och den andra uppger att anteckningarna förblir osignerade och låsta. Vidare informerar personen om att remisser däremot signeras av en annan läkare.

*Om du svarade "övrigt" på förra frågan, i så fall vad? Annars gå vidare till nästa fråga*

Detta är följdfrågan på föregående fråga. Här kom det in 2 svar men det ena blev ett bortfall då personen hänvisar till svaret på förra frågan.

Den andra personen ger en kommentar om att diktat inte signeras, vidare förklaras att de ber en annan läkare att signera hyrläkarens anteckningar om denne inte ska komma tillbaka.

*Hur tror du att patientsäkerheten påverkas av att diktaten ligger kvar osignerade?*



De flesta anser att patientsäkerheten påverkas negativt men 3 av 24 har svarat att det inte gör någon skillnad. Ingen av vårdadministratörerna tycker att patientsäkerheten påverkas till det bättre av detta.

#### Utvecklandet av rutiner vid diktatskrivandet

*Kan rutinerna kring detta utvecklas, i så fall på vilket sätt?*

Av 24 svar finns här 5 bortfall som består av frågetecken, andra tecken och "Vet ej" som inte går att ta med i resultatet. Av 19 svar anser 4 stycken att ansvaret ligger på hyrläkaren som ska se till att inget missas. Det borde ställas krav på hyrläkaren att de inte får tillåtelse att gå förrän allt är färdigt. Många har arbetsuppgifter som inte är genomförda när de lämnar. Detta kan vara ärenden från Försäkringskassan, anteckningar och provsvar som ligger kvar. Vissa får tillåtelse att gå tidigare då de har en tid att passa. Många tar dock ansvaret och gör klart sina uppgifter, vissa lämnar kvar nycklarna på rummet och smiter ut bakvägen för att komma undan och slippa ta ansvaret.

Några andra uppger att mer resurser behövs och att rutiner ska ses över regelbundet för att det ska gå ihop. En vårdadministratör tycker att det bästa



vore att antalet hyrläkare reduceras om det handlar om en kortare tid de är på plats.

Flera svarar att de inte vill ha hyrläkare överhuvudtaget: ” Vi skulle framför allt behöva göra oss av med hyrläkare. Det tar resurser och den egna vårdpersonalen blir inte prioriterad på rätt sätt. Det är inte heller patientsäkert. Målet är att sluta med hyrläkare. Det ligger dock i framtiden.”

Någon har ett förslag om att en klar rutin skulle kunna upprättas om MAL (Medicinskt Ansvarig Läkare) är bort under en längre tid.

Vårdadministratören berättar att deras rutin kring detta just nu är att fråga för närmsta chef som får ta beslut om det ska vänta eller om annan läkare får ta tag i det. Ett svar som sticker ut är att denne önskar en engagerad chef.

### Övriga synpunkter

Här har ett svar mottagits där vårdadministratören tycker att deras nuvarande rutin fungerar bra och att det inte förekommer vidare ofta att diktat efter hyrläkare ligger kvar efter avslutad period. Personen tillägger även att samtliga vårdadministratörer har huvudansvaret för att skriva för hyrläkarna men om någon vill ta huvudansvaret för en specifik läkare finns möjligheten till det.

### Bortfall

På fråga 5 under ”Rutiner för diktatskrivande” är det 2 bortfall. Ytterligare ett bortfall har skett på fråga 12 under följdfrågan på ”Signering av kvarliggande diktat” samt på fråga 14 under ”Utvecklandet av rutiner vid diktatskrivandet” där det blev 5 bortfall.

## Diskussion

### Metoden

Under arbetets gång och nu när mitt resultat är sammanställt går tankarna kring att jag har en ganska lång enkät och möjligtvis kunde ha begränsat mig ytterligare. Dock upplever jag att jag behövde få med alla frågeställningar för att få tillräckligt med underlag för en komplett studie. Eftersom jag endast har fått in 24 svar, kanske detta var nödvändigt. Vissa frågor inser jag är något otydliga, vilket särskilt märks där jag har fått en del bortfall. Ordet ”journal skrivning” hade varit bättre att använda istället för ”diktatskrivning” då det kan skapa en felaktig syftning då diktat är det läkaren har spelat in som sedan ska bli en journalanteckning, brev och/eller remiss. I ett av svaren påpekas att diktat inte är något som signeras.

Enkäten var ett orosmoment då jag har haft svårt att begränsa mig i ämnet, enkäten skickades ut lite sent och kort därefter slog krisen med Covid-19 till. Detta ledde till att det var svårt att få tag på cheferna samt att många inte hade tid att svara på enkäten. Till en början ringde jag runt men när jag inte fick tag på alla försökte jag nå fram endast via mail istället så att de kunde fundera och svara i lugn och ro. Detta har gett effekt men i slutet hade jag ändå inte fått in tillräckligt med svar vilket gjorde att jag vände mig till den slutna gruppen ”Vi läkarsekreterare/medicinska sekreterare i Sverige” på Facebook. Här var jag tydlig med att jag riktade mig specifikt till vårdadministratörer inom öppenvården i Värmland. Detta gav fler svar vilket gör att jag har kunnat sammanställa min studie. Jag hade räknat med minst 30 svar men tiden började bli knapp vilket medför att jag fick nöja mig med 24 svar.

## Resultatet

Trots det smala underlaget anser jag att jag har fått svar på mina frågeställningar och skapat mig en bild hur vårdadministratörerna i Värmland ser på användandet av hyrläkare. Kunskaperna om detta har ökat avsevärt och har gett mig ett bredare perspektiv på ämnet. Det var bra att jag fick in svar från vårdadministratörer som har arbetat olika länge på respektive arbetsplats, trots att det inte var speciellt många som har arbetat längre än 7 år, då synen på olika fenomen kan ändras över tid och förändras jämfört med vad som uppfattas som nyanställd. Vad som har framkommit genom en av frågeställningarna är att majoriteten av mina respondenter har rutinen att prioritera hyrläkarna framför de fasta läkarna och att alla diktat skrivs färdigt under hyrläkarens sista dag vilket jag anser är helt rätt. Mina egna erfarenheter är dock att diktatlistan tenderar att bli onödigt lång då det blir en press att skriva färdigt hyrläkarnas anteckningar eftersom de prioriteras, speciellt om mottagningen tar emot nya hyrläkare ofta. Min tanke är då att detta kan medföra att brev och remisser från de fasta läkarna missas om de inte sätts upp som prioritet samt att vårdadministratörerna exempelvis är underbemannade och inte upptäcker dem, eftersom de då hamnar längst bak i listan. Ibland finns en kommentar bredvid för att tydliggöra vad det är för typ av anteckning men det är inte alla som fyller i detta fält.

Samtliga vårdadministratörer uppgav att det är allas ansvar att skriva för hyrläkarna. En fråga kvarstår dock hur flexibla de är med detta. Här hade jag kunnat ta med en följdfråga i stil med om det är uppstrukturerat på så sätt att alla skriver för hyrläkarna samtidigt under en viss tid eller om de skriver fritt för vilken läkare de vill, ungefär som 'frihet under ansvar'.

Min uppfattning om ämnet sedan tidigare, baserat på det jag har sett i verkligheten, är att nyttjandet av hyrläkare både kan vara något positivt såväl som negativt. Mitt synsätt har pekat mest åt det kritiska hållet. Jag har försökt att hålla mig neutral i mina frågeställningar men jag kan förstå om vissa av frågorna kan verka något riktade, till exempel min fråga om hur

patientsäkerheten påverkas av att diktaten inte blir färdigskrivna. Detta kan ses som självklart att det är negativt. Dock tog jag med alternativet ”det påverkar patientsäkerheten positivt” för att vissa faktiskt kanske tycker så och att det ska vara valbart. Något jag reagerar på som framkom i enkäten är att det finns hyrläkare som smiter från arbetsplatsen och vet om att de har uppgifter som ligger kvar. Det bör inte förekomma hos vårdpersonal och särskilt inte hos läkare som har det största medicinska ansvaret.

Mitt kritiska synsätt grundar sig i att jag har sett hur mycket problem och hur många fel som uppstått på grund av att hyrläkaren inte har följt rutinerna, brister i språket eller att denne inte har arbetat i journalsystemet tidigare. Dock råder det delade meningar kring respondenterna. Vissa av vårdadministratörerna vill avveckla användandet av hyrläkare helt och hållet och istället satsa på fasta läkare. Några tycker att det fungerar bra i stort men lämnar även en del önskemål för förbättringar. En enda vårdadministratör önskar bättre engagemang från sin chef men de andra pekade snarare åt att ansvaret ska ligga på hyrläkaren. Jag ser då inga tendenser på att vårdadministratörerna är missnöjda med chefernas arbete gällande detta utom att fler resurser krävs, vilket enhetscheferna kan ha svårt att råda över då de inte är i position att fatta de största besluten.

Sammantaget verkar många vara relativt negativa till att använda hyrläkare trots att det fungerar bra på vissa platser och att antingen enhetschef eller teamläkare tar tag i diktaten om hyrläkaren lämnar dessa osignerade. Det har länge varit en stor fråga kring om hyrläkare ska fortsätta användas eller inte. Denna fråga är enligt min uppfattning inte färdigdiskuterad utan behöver snarare grävas djupare i. Mitt resultat av studien har gjort mig nyfiken bland annat på hur hyrläkarsystemet är utformat inom slutenvården och hur det fungerar där.

## Förslag till vidare forskning

Denna studie skulle kunna utvecklas och bli en grogrund för ytterligare studier kring fenomenet hyrläkare, vilket jag anser är ett viktigt ämne inom vården.

Mitt förslag på en förgrening eller vidareutveckling av forskningen kring hyrläkare är hur rutinerna ser ut vid introduktionen när de kommer till en ny plats, specifikt de som inte har kommit i kontakt med systemet förut – om det finns några riktlinjer för hur introduktionen ska gå till samt vem som ansvarar för det. Kan detta utvecklas för att arbetssättet ska fungera bättre och skulle det bidra till att vårdadministratörerna uppskattar hyrläkarna mer? Kan vi behålla hyrläkarna genom en satsning på att utveckla och se över resurser istället för att ta bort dem helt? Kanske kan samma rutin/mall användas vid samtliga introduktioner tillsammans med tydligare riktlinjer i hela Värmland för att öka chanserna till att alla ”gör rätt”.

Även om många hellre vill satsa på fasta läkare är det samtidigt många som vill arbeta som hyrläkare, möjligtvis för att det passar deras livssituation bättre, vilket bör tas i beaktande.

# Litteraturförteckning

## Elektroniska källor

Statistiska Centralbyrån

SCB, *Att välja metod och intervjupersoner*, u.å.,  
<https://www.scb.se/dokumentation/statistikguiden/undersokning-och-urval/att-valja-metod-och-intervju-personer/> [hämtad 1 maj 2020].

Ageras

Hegelund, Martin. Ageras, *Arbeta som stafettläkare – lön, skatt redovisning och ekonomi*, 2018-01-25., <https://www.ageras.se/blogg/jobba-som-stafettlakare-skatt-redovisning-och-ekonomi#vad-aumlr-stafettlaumlkarenbsp> [hämtad 1 maj 2020].

# Bilagor

## Bilaga 1 – Enkät

### En studie om rutiner gällande diktatskrivning av hyrläkare inom öppenvården

I denna studie riktar jag mig endast till vårdadministratörer.

Syftet med enkäten är att ta reda på om det finns ett utarbetat system för att kunna skriva undan alla diktat när hyrläkaren slutar, vem som ansvarar för att ta över och signera diktat som ligger kvar efter att hyrläkaren inte är på plats längre samt om det finns utrymme för förändringar/förbättringar.

Dina svar är helt anonyma.

\*Obligatorisk

Är du utbildad vårdadministratör? Om inte, behöver du ej svara på resten av enkäten. \*

Ja

Nej

Hur många utbildade vårdadministratörer finns det på din nuvarande arbetsplats? \*

Ditt svar \_\_\_\_\_

Hur länge har du arbetat på din nuvarande arbetsplats? \*

- Mindre än ett år
- 1-3 år
- 4-6 år
- 7 år eller längre

Hur många hyrläkare tar ni emot i snitt på en månad? \*

- Endast en
- Mellan 1-3 stycken
- Fler än 3 stycken
- Det varierar

Vilken rutin har ni för att kunna skriva färdigt diktaten när hyrläkaren slutar? \*

Ditt svar \_\_\_\_\_



Finns det någon skrivprioritet på hyrläkarnas diktat? \*

- Ja, vi prioriterar att skriva deras diktat före allt annat
- Ja, men vi fokuserar på att skriva klart deras diktat under den sista dagen de är på plats
- Ja, men vi har ingen särskild rutin
- Ja, men vi har en annan rutin
- Nej

Om du kryssade i alternativet "annan rutin" på förra frågan, vad innebär den?  
Annars gå vidare till nästa fråga.

Ditt svar

---

Har ni någon anställd som är speciellt utvald som fokuserar på att hyrläkarnas diktat ska bli skrivna eller är det allas ansvar? \*

- Ja, vi har en speciellt utvald
- Ja, vi har flera utvalda
- Nej, det är allas ansvar

Vem tar på sig uppgiften att signera kvarliggande diktat efter att hyrläkaren slutat? \*

- En särskild läkare
- Det kan vara vilken läkare som helst
- Annan personal
- Diktaten ligger kvar osignerade
- Vet inte

Om du valde alternativet "annan personal" på förra frågan, vem är det? Annars gå vidare till nästa fråga.

Ditt svar \_\_\_\_\_

Hur går ni tillväga om diktaten inte blir signerade av någon? \*

- Kontaktar vederbörande chef som får ta tag i det
- Avvaktar en period
- Låter diktaten ligga - vi kan inte göra något
- Lämnar över till en annan läkare
- Övrigt: \_\_\_\_\_

Om du svarade "övrigt" på förra frågan, i så fall vad? Annars gå vidare till nästa fråga.

Ditt svar

---

Hur tror du att patientsäkerheten påverkas av att diktaten ligger kvar osignerade? \*

- Det påverkar patientsäkerheten positivt
- Det påverkar patientsäkerheten negativt
- Varken eller

Kan rutinerna kring detta utvecklas, i så fall på vilket sätt? \*

Ditt svar

---

Övriga synpunkter

Ditt svar

---

**Skicka**

## Bilaga 2 - Missivbrev

Hej!

heter jag och studerar sista terminen på vårdadministratörsutbildningen i Kristinehamn. Nu ska jag göra mitt examensarbete och vill gärna ha kandidater till min studie. Jag har tänkt ta reda på hur rutinerna ser ut kring diktatskrivning gällande hyrläkare och vem som ansvarar för att ta över och signera eventuella diktat som ligger kvar efter att hyrläkaren har slutat.

Jag ska skapa en enkät med 10-15 frågor och riktar mig främst till vårdadministratörer. Alla svarar helt anonymt och det tar endast ett par minuter.

För att säkerställa att enkäten går ut till alla, vill jag gärna ha en kontaktperson av vårdadministratörerna som också ansvarar för utskicket av enkäten.

Tacksam för återkoppling.

Med vänlig hälsning